

Čtvrtek, 29. listopadu 2018

P8_TA(2018)0475

Skandál s tzv. cum-ex transakcemi: finanční trestná činnost a mezery ve stávajícím právním rámci

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 29. listopadu 2018 o skandálu cum-ex: finanční kriminalita a nedostatky současného právního rámce (2018/2900(RSP))

(2020/C 363/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na odhalení skupiny investigativních novinářů pod vedením německé neziskové mediální organizace CORRECTIV ze dne 18. října 2018, které se týká skandálu cum-ex,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES ⁽¹⁾ (nařízení o orgánu ESMA),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES ⁽²⁾ (nařízení o orgánu EBA),
- s ohledem na směrnici Rady 2014/107/EU ze dne 9. prosince 2014, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2018/822 ze dne 25. května 2018, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat ⁽⁴⁾,
- s ohledem na práci čtvrté vyšetřovací komise německého Bundestagu ohledně skandálu cum-ex, která svou činnost završila v červnu 2017 vypracováním zprávy ⁽⁵⁾,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 25. listopadu 2015 ⁽⁶⁾ a ze dne 6. července 2016 ⁽⁷⁾ o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. prosince 2015 obsahující doporučení Komisi o zavedení transparentnosti, koordinace a konvergence do politiky v oblasti daně z příjmu právnických osob v Unii ⁽⁸⁾,
- s ohledem na své doporučení Radě a Komisi ze dne 13. prosince 2017 v návaznosti na vyšetřování praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své rozhodnutí ze dne 1. března 2018 o zřízení zvláštního výboru pro finanční trestné činy, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňové úniky (TAX3) a o definici jeho povinností, početního složení a délky mandátu ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 84.

⁽²⁾ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12.

⁽³⁾ Úř. věst. L 359, 16.12.2014, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 139, 5.6.2018, s. 1.

⁽⁵⁾ Německý Bundestag, dokument 18/12700, 20.6.2017.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 366, 27.10.2017, s. 51.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 79.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 399, 24.11.2017, s. 74.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 132.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P8_TA(2018)0048.

Čtvrtek, 29. listopadu 2018

- s ohledem na svou rozpravu na plenárním zasedání dne 23. října 2018 o skandálu cum-ex,
 - s ohledem na společnou schůzi výboru ECON a TAX3 konanou dne 26. listopadu 2018,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že strategie cum-ex a cum-cum – arbitrážní strategie týkající se dividend – představují takové obchodování s akciemi, jehož cílem je skrýt totožnost skutečného vlastníka a umožnit oběma nebo více stranám zapojeným do tohoto obchodu požádat o vrácení srážkové z kapitálových příjmů, která však byla uhrazena pouze jednou;
- B. vzhledem k tomu, že o skandálu cum-ex se veřejnost dověděla díky vyšetřování a spolupráci 19 evropských sdělovacích prostředků, které zahrnovaly 12 zemí a 38 novinářů;
- C. vzhledem k tomu, že podle jejich zpráv přišlo v důsledku strategií cum-ex a cum-cum 11 členských států na daních o 55,2 miliardy eur;
- D. vzhledem k tomu, že je nicméně obtížné vypočítat maximální vzniklou škodu, protože celá řada těchto postupů začala koncem 90. let 20. stol. a je už dávno promlčena;
- E. vzhledem k tomu, že podle vyšetřování skupiny evropských novinářů jsou hlavním trhem pro obchodování typu cum-ex Německo, Dánsko, Španělsko, Itálie a Francie, po nichž následuje Norsko, Finsko, Polsko, Nizozemsko, Rakousko a Česká republika, a že se tato strategie týká neznámého počtu členských států EU, ale také zemí Evropského sdružení volného obchodu (např. Švýcarska);
- F. vzhledem k tomu, že vyšetřování v nejvíce postižených členských státech EU stále pokračuje;
- G. vzhledem k tomu, že strategie cum-ex a cum-cum se vyznačuje některými známkami daňového podvodu a že ji nutné posoudit, zda se jedná o porušení práva členských států nebo EU;
- H. vzhledem k tomu, že podle informací se do této zločinecké praxe zapojily finanční ústavy členských států EU, včetně několika známých velkých komerčních bank;
- I. vzhledem k tomu, že v některých případech příslušné orgány neprovedly zevrubné vyšetření informací, které získaly od jiných členských států ohledně odhalení skandálu cum-ex;
- J. vzhledem k tomu, že při tomto odhalení hrálo zásadní úlohu to, že zahraniční investoři mají nárok na vrácení srážkové daně na dividendy;
- K. vzhledem k tomu, že se od září 2017 ve směrnici o správní spolupráci požaduje, aby členské státy EU každoročně získávaly od svých finančních ústavů informace a aby si tyto informace vyměňovaly s členským státem, kde má daňový poplatník své sídlo nebo bydliště;
- L. vzhledem k tomu, že podle šesté směrnice o správní spolupráci je nutné, aby každá osoba, která koncipuje přeshraniční uspořádání, které je nutné oznamovat a které splňuje předem stanovené znaky, uvádí jej na trh, organizuje jej, dává ho k dispozici pro zavedení nebo toto zavedení spravuje, takové uspořádání nahlašovala daňovým orgánům členských států;
- M. vzhledem k tomu, že mandát zvláštního výboru pro finanční trestné činy, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňové úniky (TAX3) se výslovně vztahuje na veškeré příslušné případy, které spadají do jeho pravomoci a které se vyskytly v průběhu jeho činnosti;
- N. vzhledem k tomu, že se za posledních 25 let ukázalo, že je úloha whistleblowerů důležitá pro odhalování citlivých informací, které jsou ve středu veřejného zájmu, což se rovněž prokázalo v případě odhalení skandálu cum-ex⁽¹⁾;

(¹) Slyšení výborů ECON a TAX3 Evropského parlamentu ze dne 26. listopadu 2018 na téma „Skandál cum-ex: finanční trestná činnost a mezery ve stávajícím právním rámci“.

Čtvrtek, 29. listopadu 2018

1. důrazně odsuzuje odhalený daňový podvod a vyhýbání se daňovým povinnostem, jež vedly k veřejně oznámeným ztrátám daňových příjmů členských států, které podle odhadů ve sdělovacích prostředcích dosahují až 55,2 miliard EUR, což je pro evropskou sociálně tržní ekonomiku šok;
2. zdůrazňuje, že podle směrnice EU o boji proti praní peněz ⁽¹⁾, jsou „daňové trestné činy“ související s přímými a nepřímými daněmi zahrnuty do širší definice „trestné činnosti“ a jsou považovány za predikativní trestné činy pro praní peněz; připomíná, že jak úvěrové, tak finanční instituce a také daňoví poradci, účetní a právníci se podle směrnice o boji proti praní peněz považují za „povinné osoby“, a jsou proto povinni dodržovat řadu povinností, pokud jde o předcházení, odhalování a oznamování činností souvisejících s praním peněz;
3. se znepokojením konstatuje, že skandál „cum-ex“ otrásl důvěrou občanů v daňové systémy, a zdůrazňuje, jak zásadní je obnovit důvěru veřejnosti a zajistit, aby se způsobené škody neopakovaly;
4. s politováním konstatuje, že komisař odpovědný za daňovou oblast neuznává potřebu rozšířit stávající systémy výměny informací mezi daňovými orgány členských států;
5. žádá Evropský orgán pro cenné papíry a trhy a Evropský orgán pro bankovnictví, aby vyšetřily arbitrážní systémy obchodování s dividendami, jako jsou systémy „cum-ex“ nebo „cum-cum“, s cílem posoudit potenciální hrozby pro integritu finančních trhů a rozpočet členských států, aby určily povahu a význam aktérů v těchto systémech; aby posoudily, zda došlo k porušení vnitrostátního nebo unijního práva, posoudily opatření přijatá orgány finančního dohledu v členských státech a vypracovaly vhodná doporučení pro reformu a činnost dotčených příslušných orgánů;
6. zdůrazňuje, že zveřejněná odhalení neohrožují stabilitu finančního systému Unie;
7. doporučuje, aby se vyšetřováním zjistilo, která selhání v koordinačních a dozorových úkolech orgánů finančního dohledu, burz cenných papírů a daňových orgánů napříč členskými státy umožnila, aby tyto systémy daňových podvodů pokračovaly mnoho let, přestože již byly odhalené;
8. vyzývá k tomu, aby vnitrostátní a evropské orgány dohledu získaly mandát k přezkoumání praktik vyhýbání se daňovým povinnostem, neboť mohou představovat riziko pro finanční stabilitu a integritu vnitřního trhu;
9. zdůrazňuje, že tato nová odhalení naznačují možné nedostatky vnitrostátních daňových právních předpisů a stávajících systémů výměny informací a spolupráce mezi orgány členských států; vyzývá členské státy, aby účinně prováděly povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní;
10. vyzývá k posílení výměny informací na úrovni daňových orgánů s cílem předejít problémům souvisejícím s daňovým tajemstvím, které byly zjištěny v některých členských státech;
11. naléhavě vyzývá daňové orgány všech členských států, aby navrhly jednotná kontaktní místa v souladu se Společnou mezinárodní pracovní skupinou OECD pro společné sdílení informací a spolupráci, a vyzývá Komisi, aby zajistila a usnadňovala spolupráci mezi nimi s cílem zajistit, aby členské státy rychle a účinně sdílely informace o případech, které mají přeshraniční význam;

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73).

Čtvrtek, 29. listopadu 2018

12. vyzývá také vnitrostátní příslušné orgány, aby v náležitých případech zahájily trestní vyšetřování, používaly zákonné nástroje ke zmrazení podezřelých aktiv, provedly šetření ve správních radách, které jsou do tohoto skandálu potenciálně zapleteny, a uvalily vhodné a odrazující sankce na zúčastněné subjekty; domnívá se, že jak pachatelé, tak subjekty umožňující spáchání těchto trestných činů, a to nejen daňoví poradci, ale také právníci, účetní a banky, by měli být postaveni před soud; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné ukončit beztrestnost úředníků a zajistit lepší prosazování finančních předpisů;

13. vyzývá orgány Evropské unie a členských států, aby prošetřily úlohu pojišťovacích fondů a orgánů dohledu nad pojišťovny v souvislosti s tímto skandálem;

14. vyzývá vnitrostátní daňové orgány, aby plně využily potenciál šesté směrnice o správní spolupráci (DAC6), pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat, včetně využívání skupinových požadavků; vyzývá dále k posílení směrnice DAC6 s cílem vyžadovat povinné zveřejňování arbitrážních systémů týkajících se dividend a všech informací o kapitálových příjmech, které zahrnují vrácení daně z dividend a kapitálových příjmů;

15. naléhavě vyzývá členské státy, jejichž trhy byly zřejmě hlavním cílem arbitrážních postupů obchodování s dividendami, aby důkladně vyšetřily a analyzovaly postupy placení dividend ve svých jurisdikcích, identifikovaly nedostatky ve svých daňových zákonech, které vytvářejí příležitosti pro daňové podvodníky a osoby vyhýbající se placení daní, analyzovaly veškeré případné přeshraniční rozměry těchto postupů a ukončily všechny tyto škodlivé daňové postupy;

16. zdůrazňuje, že vnitrostátní orgány musí jednat koordinovaně, aby zaručily zpětné získání prostředků nezákonně získaných z veřejných účtů;

17. naléhavě vyzývá Komisi, aby posoudila dvoustranné úmluvy o daních mezi členskými státy a s třetími zeměmi, a žádá členské státy, aby je revidovaly a aktualizovaly, aby odstranily nedostatky, které podněcují k daňově motivovaným obchodním postupům s cílem vyhnout se placení daní;

18. vyzývá Komisi, aby začala neprodleně připravovat návrh na vytvoření evropské finanční policie, která by v rámci Evropy disponovala vlastními vyšetřovacími kapacitami, a rovněž evropský rámec pro přeshraniční daňová vyšetřování;

19. vyzývá Komisi, aby revidovala směrnici o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států s cílem potírat arbitrážní postupy týkající se dividend;

20. vyzývá Komisi, aby posoudila úlohu zvláštních účelových jednotek, kterou odhalily dokumenty týkající se obchodování cum-ex, případně aby navrhla omezit používání těchto nástrojů;

21. vyzývá Komisi, aby zvažila potřebu vytvoření evropského rámce pro zdanění kapitálových příjmů, který by snížil pobídky, jež destabilizují přeshraniční finanční toky, vedou k daňové soutěži mezi členskými státy a podkopávají daňové základy, které zaručují udržitelnost evropských systémů sociálního státu;

22. žádá Komisi, aby zvažila předložení legislativního návrhu na vytvoření „Finanční zpravodajské jednotky EU“, evropského centra společné investigativní práce a mechanismu včasného varování;

23. konstatuje, že krize v roce 2008 vedla k obecnému snižování finančních prostředků a počtu zaměstnanců daňových správ; vyzývá členské státy, aby investovaly do nástrojů pro daňové orgány a modernizovaly je a aby pro tyto orgány vyčlenily přiměřené lidské zdroje, aby se zlepšil dohled, snížila časová náročnost a omezily informační mezery; vyzývá členské státy, aby zlepšily kapacitu a schopnosti svých finančních orgánů s cílem zajistit, že budou plně funkční, pokud jde o odhalování daňových podvodů;

24. zdůrazňuje, že je třeba chránit oznamovatele, kteří zveřejňují informace týkající se například daňových podvodů a daňových úniků na úrovni členského státu a EU; vyzývá každou osobu, která má informace sloužící veřejnému zájmu, aby o nich buď interně, nebo externě uvědomila vnitrostátní orgány a v případě potřeby veřejnost; vyzývá k rychlému přijetí návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie s ohledem na stanoviska přijatá různými výbory Evropského parlamentu;

Čtvrtek, 29. listopadu 2018

25. vítá návrh Komise ze dne 12. září 2018, kterým se mimo jiné mění nařízení o zřízení EBA s cílem posílit jeho úlohu při dohledu nad finančním trhem pro účely zamezení praní peněz (COM(2018)0646); zdůrazňuje, že v souladu s jednotným mechanismem dohledu má ECB za úkol provádět včasné intervence podle příslušných unijních předpisů; zastává názor, že úlohou ECB by mělo být vydávat upozornění pro příslušné vnitrostátní orgány a koordinovat činnost ohledně podezření z porušování pravidel proti praní peněz v bankách nebo skupinách podléhajících dohledu;
26. domnívá se, že činnost, kterou vykonávaly výbory TAXE, TAX2, PANA a TAX3, by měla pokračovat i v příštím volebním období ve formě stálé struktury v rámci Parlamentu, kterou by mohl být například podvýbor Hospodářského a měnového výboru (ECON);
27. vyzývá zvláštní výbor TAX3, aby provedl své vlastní hodnocení odhalení týkajících se obchodování cum-ex a aby do své závěrečné zprávy zahrnul výsledky a veškerá související doporučení;
28. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, Evropskému orgánu pro bankovníctví a Evropskému orgánu pro cenné papíry a trhy.
-